

DE MILLEGEMVRIEND

7e jaargang, nr.6
december 1994

MEDEDELINGSBLAD VAN DE
V.Z.W. MILLEGEMVRIENDEN

*Verantw. uitgever: F.Schelfhout,
Herentalsebaan 85, 2520 RANST, tel. 03/353.17.70.
Bankrekening MILLEGEMVRIENDEN-Ranst: 733-1311310-94*

Weer twee schoên dingjes terug in ons kerkje .

Na de afbraak van het Sint-Antoniusaltaar in 1966 verdween een gedeelte op de brandstapel en de rest werd voorlopig op een hoop gesmeten ergens in de toren. Zelfs voor het Sint-Antoniusbeeld was aanvankelijk geen sokkel meer voorzien, zoals dit ook het geval was voor het mooie oude Sint-Annabeeld. Na een tijd zowat verloren gestaan te hebben werden beide beelden op een eenvoudige eikenhouten sokkel geplaatst gemaakt uit een balk die nog afkomstig was uit de afbraak van een schuur van de Cijnshoeve te Millegem. Zo kregen onze twee heiligen terug wat zicht op het reilen en zeilen in het kerkje.

In 1987 werd, op initiatief van de Millegemvrienden, begonnen met de restauratie van twee antependia afkomstig van de vroegere zijaltaren. Op het titelblad van "De Millegemvriend" van december 1991 konden we met trots een foto brengen van het gerestaureerde Sint-Antonius-antependium en wie het nummer van oktober 1991 nog heeft kan eens terug kijken naar de foto van het oude Sint-Antoniusaltaar. Opvallend aan dit altaar zijn de twee getorste kolommen die het altaar vroeger hebben geflankeerd. Helaas konden we deze niet meer terug vinden.

Wat we echter wel onder het stof en de duivendrek op te toren terugvonden zijn **twee flankerende ornamenten** die naast het Sint-Antonius-altaar tegen de muur waren aangebracht. Deze zijn niet zichtbaar op bovengemelde foto, doch bevonden zich vlak naast de getorste kolommen. Onlangs lieten wij deze twee prachtige stukken behandelen door de firma Articon en werden ze terug opgehangen op de plaats waar ze meer dan twee eeuwen onze kerk versierd hadden. De heer Mahieu vertelde ons dat deze Hoog-barokke stukken dateren uit het einde van de 17^e eeuw en typisch zijn voor de *Antwerpse school* in de periode 1660-1700. Het zou dan wel eens kunnen dat deze stukken oorspronkelijk niet voor Millegem waren vervaardigd, want de zijaltaren werden slechts in 1720 geplaatst. Samen met het antependium en het Antonius-beeld dat in 1993 gerestaureerd werd vormen zij de relieken die onze Millegemse voorvaders ons 250 jaar geleden doorgaven en die dank zij de inspanningen van de Millegemvrienden aan de komende generaties worden doorgegeven.

Ook aan de grote brok is men begonnen.

Reeds vele jaren droomden de Millegemvrienden er van om ook het **hoofdaltaar** en de grote schilderij de luister van weleer terug te bezorgen. Maar telkens schrok men van de grote kosten en zo geraakten we stillekensaan gewend aan het – sedert de "*restauratie van 1966*" – verminkte hoofdaltaar en werden we een beetje blind voor de belabberde toestand van het schilderij. Ne mens geraakt op den duur aan alles gewoon, zo gaat dat.

En toch bleven de Millegemvrienden jaar na jaar doorgaan met hun activiteiten "*ten voordele van hun kerkje*". Hierdoor konden we ook regelmatig in dit blaadje pronken met verwezelijkingen ter instandhouding en verfraaiing van de kerk van Millegem. Zo een jaar geleden liet onze penningmeester weten dat we ons ook wel eens iets groter konden permitteren, bijvoorbeeld het hoofdaltaar met alles d'r op en d'r aan.

We waren met een aantal Millegemvrienden eens gaan kijken naar soortelijke verwezelijkingen, zeg maar restauraties, die door de firma Articon uit Vorselaar in kerken en kapellen werden uitgevoerd en vroegen om ook voor ons hoofdaltaar eens een prijske te maken en... we hebben dan maar de knoop doorgehakt. In oktober is reeds het schilderij en het antependium naar het atelier gebracht en de komende maanden komt het altaar-meubel in de stellingen.

DANK EN SPIJT... BIJ EEN AFSCHEID

Het is u wellicht al bekend : "de zuster" verlaat Ranst en in 't biezonder Millegem. Zuster Solie – wie kent ze niet ?... – is een vaste waarde, onafscheidelijk verbonden met Millegem. De "*pastoor van Millegem*" heeft meermaals verklaard : "Als de zuster er niet (meer) is, valt de kerk in !"...

En toch zullen we – zonder haar – er moeten voor zorgen dat dit niet gebeurt, want – tot ons groot spijt – gaat inderdaad zuster Solie in januari weg. Bijna 25 jaar in de kerk van Millegem en 23 jaar in de Millegemse kleuterschool, heeft zij het beste van zichzelf gegeven in dienst van de Millegemse gemeenschap. Ze was er als 't ware mee verankerd ! En toch... we laten haar zeer node gaan...

Dat we zuster Solie niet zó maar laten vertrekken, ligt voor de hand. Uit erkentelijkheid voor haar onmetelijke verdiensten voor Ranst en Millegem, willen we haar vanuit het diepste putteke van ons hart **dank** zeggen op

Zondag 8 januari 1995

met een

DANKMIS te 10 u. (dus niet te 9 u.)

in Millegem-kerk

en aansluitend

RECEPTIE in de kleuterschool

We zijn ervan overtuigd dat die zondag Millegem-kerk barstensvol zal zitten om onze zuster "uit te wuiven" en daartoe doen we een speciale oproep tot al haar oud-leerlingen van de kleuterschool om er zoveel mogelijk bij te zijn om DANKEND te VIEREN !

Waar gaat onze zuster nu eigenlijk naartoe ?

Haar toekomstige verblijf zal in Geel zijn, in een Rusthuis van de Zusters Annonciaden, maar wij denken niet dat de zuster daar gaat om te rusten, daarvoor kennen we haar te goed.

Wie haar vanaf **15 januari 1995** nog eens wil opzoeken, of toevallig in Geel voorbijkomt of gewoon eens wil telefoneren om eens een babbel te doen of raad te vragen kan haar adres in zijn of haar notaboekje noteren :

**Zuster Louisa Solie
Rusthuis Hadschot
Gerststraat 67
2440 GEEL**

tel. 014/58.87.75 of 014/58.03.17

Over Sint-Antonius-abt en zijn verering ...

brachten we reeds in vorige nummers van "De Millegemvriend" twee bijdragen :

- januari 1989 : Alois Sledsens, Wommelgem : " *De Sint-Antonius-viering te Millegem* ".
- februari 1992 : " *Leven en Verering van Sint-Antonius* ", uit de brosjure van de Sint-Antoniuskluis te Benister-Bévercé.

In het vooruitzicht van de zoveelste Sint-Antoniusviering op 22.1.1995 te Millegem is het misschien wel interessant om deze artikels eens terug op te zoeken en te herlezen.

Hier volgt alvast een nieuwe *Antoniusbijdrage* die we overnamen uit het in 1993 uitgegeven boek : " **Van Allerheiligen tot Sint Juttemis** ", achtergronden van onze feestdagen, door I. Van Eijk, uitg. Kosmos, p. 18.

17 januari : SINT ANTONIUS ABT (VAN EGYPTE)

Omstreeks het jaar 251 werd Antonius geboren, in Coma, een plaatsje in Opper-Egypte. De boodschap van het Evangelie '*Wie volmaakt wil zijn, geve have en goed aan de armen*' nam hij ter harte en hij trok zich terug in de woestijn. Daar teisterde de duivel hem met helse visioenen. Veel schilders (onder wie Jeroen Bosch, Breughel, Teniers, Dürer) hebben de '*verzoeken van de H. Antonius*' op hun naam staan. Toen hij in de bewoonde wereld terugkeerde, verrichtte hij zoveel wonderen dat hij een grote groep volgelingen kreeg. Later formeerde zich de kloosterorde de **Antoniusbroeders**, bovendien werden er kerken en ziekenhuizen te zijner ere opgericht.

Al in de achtste eeuw was zijn feestdag opgenomen in het Martyrologium van Beda, maar pas in de elfde eeuw komt zijn naamdag in de Latijnse kalender doordat hij met succes werd aangeroepen toen een vreselijke ziekte in Frankrijk, Italië en Spanje duizenden slachtoffers eiste : het *Sint Antoniusvuur* of het helse vuur. Omdat hij ook werd aangeroepen tegen de pest staat hij bijvoorbeeld op het door Matthias Grünewald vervaardigde Isenheimer Altar samen met Sint Sebastianus afgebeeld.

Zijn attributen zijn een kruis in de vorm van een **T**, een **varken** (omdat de Antoniusbroeders hun varkens vrij mochten laten wroeten) en de **vlammen** die verwijzen naar het Antoniusvuur. Hij werd de beschermer van vee, stallen en huisdieren, de schutspatroun van veeboeren en slaggers, maar ook van suikerbakkers, porseleinwerkers en boogschutters, van sloopstimmerlieden in Brugge, van koetsiers in Italië en in Vaticaanstad van de pauselijke brandweer.

De Antoniusbroeders, die veel voor zieken en armen deden, mochten hun varkens vrij laten weiden. Ook in grote steden liepen deze *Antoniusvarkens* of Sint-Teunisvarkens vrij rond, herkenbaar aan een belletje om hun nek en afgeknipte oren. Met kerst of op Sylvesteravond werd het Antoniuszwijn met klimop omkranst naar de slachter gebracht. Het vlees werd gezegend en onder de armen verdeeld.

Op Sint Antonius kan het beginnen met vriezen of juist met dooien. Brood dat op die dag wordt gezegend, beschimmelt niet en weert onheil af van mensen en dieren.

Sint Antoon en Sint Sebastiaan komen met het hardst van de winter aan.

Vriest het op Sint Antonius Abt, dan dooit het op Sint Sebastiaan.

En Sint-Antonius in de buurt . . .

Uit het voorgaand artikel en de vermelde vroegere bijdragen hebt u reeds kunnen opmaken dat wij niet alleen op Millegem een eeuwenoude Sint-Antonius-abt-viering hebben. Zowat overal in Europa was deze heilige zeer populair en in de meeste oudere kerken van onze provincie vinden we zijn beeld. We laten u dan ook in dit nummer kennis maken met de "buurt-collega's" van onze Millegemse Antonius.

In de kerk van *Sint-Jan in d'olie* te **Vremde** bevindt zich een Antonius-abt-beeld in gepolychromeerd eikenhout, het werd in 1895 vervaardigd. Naast de gebruikelijke attributen zoals de staf, het boek, de "T" op de mantelkap en vanzelfsprekend het kleine zwijntje aan zijn rechtersoet, merken we aan de linkervoet de "vlammen" symbool van het Sint-Antoniusvuur.

In de kerk van de *HH. Petrus en Paulus* te **Wommelgem** staat eveneens een mooi gepolychromeerd lindenhouten Antonius-abt-beeld. Het is 1 meter hoog. Aan de linkervoet van de heilige ziet men het kleine varkentje dat zijn rechtersoet opheft boven de vlammen van het Sint-Antoniusvuur. Op het open boek is de vermelding geschilderd : " 1856 - H. De Lauwer ". Het beeld past qua stijl en qua attributen in de laat barok-rococo-periode, doch de datum en beeldsnijder zijn niet gekend.

Begin 1994 werd het beeld, dat dringend aan restauratie toe was, door de kerkfabriek van HH. Petrus en Paulus toevertrouwd aan de firma Articon (waarschijnlijk met referentie naar onze Millegemse Antonius die zij een jaar vroeger zo prachtig hadden *gesoigneerd*). Na de behandeling tegen houtaantastingen werd de 19e en 20e eeuwse bovenliggende olieverf polychromie verwijderd en de oorspronkelijke verf gestabiliseerd.

VREMDE

WOMMELGEM

Wij herdenken drie lezers van 'De Millegemvriend' die ons tijdens het voorbije jaar ontvielen. Aan de familieleden bieden we onze kristelijke deelneming aan.

Bertha Alphonsina DE WOLF, echtgenote van Ludovicus Verwerft, woonde Kievitlaan 81.

Zij was dochter van Josephus en Lisa Goeyvaerts.

Geboren te Ranst 2.2.1947 en overleden te Deurne (*O.L.Vr.-Middelaresziekenhuis*) 8.6.1994.

Op Millegem geboren, bracht zij haar jeugd door onder de toren van ons kerkje en zij bleef steeds met Millegem verbonden.

Josephus Emmanuel Henricus BUYS, weduwnaar van Maria Julia Stabel, woonde Doggenhoutstraat 10.

Hij was de zoon van Arthur en Maria Elisabeth Van Loon.

Geboren te Deurne 10.1.1904 en overleden te Lier (*Rusthuis Sint-Jozef*) 11.9.1994.

Hij was onderwijzer in de jongensschool te Ranst, schreef toneelstukken en was vele jaren een enthousiast filmer van Ranstse gebeurtenissen en bewaarde aldus een stukje Ranstse (en Millegemse) geschiedenis.

Louisa STAPS, weduwe van Jos De Cuyper, woonde Herentalsebaan 90.

Zij was de dochter van Petrus Henricus en Joanna Apolonia Hoyberghs.

Geboren te Wommelgem 5.7.1913 en overleden te Ranst 27.11.1994.

Ze woonde lange tijd in het Gildenhuis en kwam zich nadien te Millegem vestigen op de Herentalsebaan.

- BIDT VOOR DE SIELEN -

SINT-ANTONIUSVIERING

Zondag 22 januari 1995

9 u 30 EUCHARISTIEVIERING

opgeluisterd door het Schalmaruskoor uit Emblem
en Den Dries

Na de Mis : *verkoop per opbod van de offergaven*

Tijdens de verkoop warme- en verwarmende dranken

Breng, zo mogelijk, uw offergaven mee naar het altaar
of bezorg deze vóór de Mis in het portaal

Een diamanten- en een gouden bruiloft op Millegem

Die zaterdag was heel Millegem in de weer... bloemen, vlaggen, spreuken en boomkens die er twee dagen voordien nog niet stonden. Want twee bruiloften op één dag (26.11.1994) vieren dat was nog nooit voorgevallen. Echte specialisten in gelegenheds-straatversiering, het is een traditie op *Millegem-waar-de-mensen-nog-aan-elkaar-hangen*.

Profeetstraat 23

August Jozef Cornelius VERHAERT x Joanna Stephanie STORMS

° *Pulle 14.5.1910*

° *Ranst 17.1.1912*

X Ranst 28 november 1934

Herentalsebaan 57

Constantinus Alice Albertus VERHOEVEN x Irena Francisca Maria DE SMET

° *Merksem 23.10.1916*

° *Borgerhout 2.4.1926*

X Borgerhout 25 november 1944

Tweemaal 'vollen bak' in het kerkje van Millegem .

27 november 1994 :

Sint-Elooviering Metaalbewerkers Wommelgem-Ranst-Vremde

Wie niet op tijd was gekomen voor de misviering moest zich met een staanplaats achteraan in ons kerkje tevreden stellen. We stellen vast dat er vele 'vaste klanten' steeds terugkeren naar deze jaarlijkse landelijke Elooï-viering, hieronder eregast-Europarlementslid Leo Tindemans.

De Koninklijke Fanfare 'De Nachtegaal' uit Ranst die dit jaar aan de beurt was, onder leiding van Ludo Jansen, vulde gans het koor zodat de "drie heren" die de mis samen opdroegen nauwelijks nog een plaatske vonden achter het altaar. Indrukwekkende klanken ter ere van de patroonheilige van metaalbewerkers, landbouwers en edelsmeden.

Na de mis waren de ruiters met hun paarden reeds op het veld voor de kerk aangekomen, doch de lange rij tractoren moest nog aanschuiven om een plaatske op de akker te vinden. Het weer viel mee en een gelukkige Georges Vermeulen kon de talrijk opgekomen menigte welkom heten voor de paarden- en tractorenzegening. Er is na die zegening nog lange tijd nagepraat aan de tentjes, ge weet wel hé na zo'n viering.

3 december 1994 :

Slavisch- Byzantijnse gezangen 'MUZIEK VAN DE STILTE'

Nee, rechtstaan dat mocht echt niet bij een concertuitvoering. Maar er stond nog altijd volk in het portaal en die waren gekomen om in het kerkje van Millegem naar GOSPODI te komen luisteren. Helaas zijn er voor een concert slechts 180 plaatsen beschikbaar. Irène en Carl hebben dan maar een akkoord gemaakt met de wachtenden die met een minder goed plaatske genoeg namen en zo hebben er die avond toch 193 mensen kunnen genieten van die onvergetelijk klanken.

Een boodschap voor het volgend concert op 28 januari 1995, waar Willem Van de Weerd met L'ARTE MUSICALE de muzikliefhebbers zal verwennen : **tijdig kaarten bestellen !**, want vol is echt vol.

De prijs van de gazetten gaat weer omhoog . . .

dat doen ze de laatste jaren regelmatig, nochtans hebben wij zeven jaar na elkaar de prijs van *ons gazetteke* op 200,- frankskes kunnen houden. Ge voelt het al aankomen ... op de vergadering van 7 december 1994 was ieder akkoord dat vanaf **1995** een abonnement **250,- belgische franken** zal kosten voor een heel jaar.

Daarvoor krijgt u dan om de twee maand "De Millegemvriend" aan huis bezorgd. Abonnementen die we met **de post** moeten versturen, mogen op vrijwillige basis iets méér storten.

We danken u voor uw begrip en proberen ons blaadje zo goed mogelijk te verzorgen.

U kunt dus **250,-** overschrijven op onze rekening **733-1311310-94** met vermelding "Abonnement 1995" of gewoon **250,- frank** bezorgen aan een van onze medewerkers met vermelding van uw naam en adres en alles komt *in de sjacoeche*.